

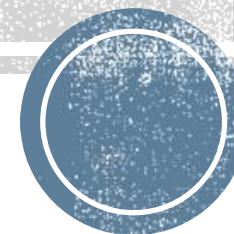
สรุป(ฉบับย่อ)
กระบวนการพัฒนาชุมชน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

กระบวนการพัฒนาชุมชนมี 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาชุมชน หรือ ชุมชนศึกษา
2. การวิเคราะห์ปัญหาชุมชน
3. การจัดลำดับปัญหาและความต้องการของชุมชน
4. การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน
5. การดำเนินงานพัฒนาชุมชน
6. การประเมินผลงาน
7. การทบทวนเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

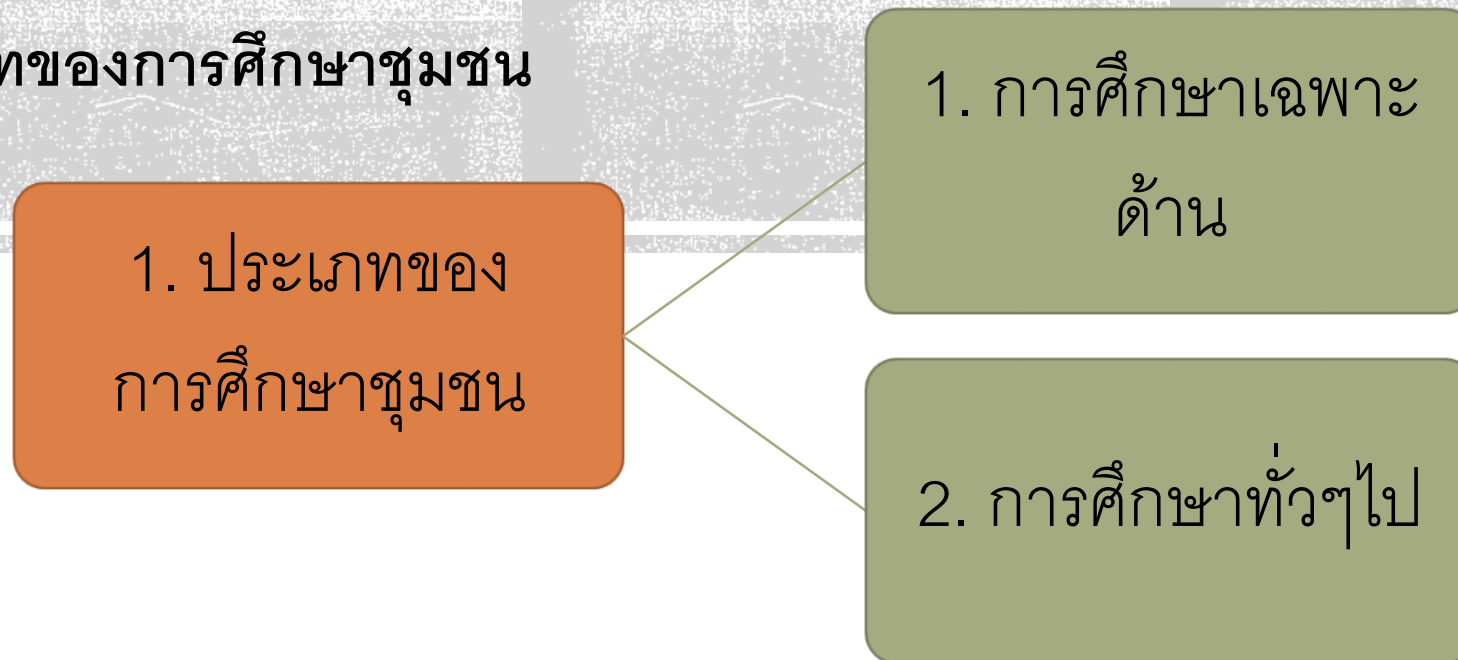

กระบวนการพัฒนาชุมชน

❖ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาชุมชน หรือชุมชนศึกษา

การศึกษาชุมชน (Community Study) หมายถึง การสำรวจและศึกษาวิเคราะห์ความจริงในข้อมูลต่างๆ ของชุมชน

1. ประเภทของการศึกษาชุมชน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

2. ความมุ่งหมายของการศึกษาชุมชน

1. เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ของชุมชน
2. เพื่อทราบปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน
3. เพื่อทราบความต้องการต่างๆ ของประชาชนในชุมชน
4. เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในชุมชน
5. เพื่อทราบถึงความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม
6. เพื่อทราบถึงศักยภาพหรือขีดความสามารถของชุมชน
7. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปดำเนินการพัฒนาชุมชนในขั้นตอนต่างๆ

กระบวนการพัฒนาชุมชน

❖ 3. วิธีการศึกษาชุมชน

1. การสังเกต

2. การสัมภาษณ์

3. การใช้
แบบสอบถาม

4. การศึกษาจากผู้รู้
และแหล่งวิชาการต่าง
ๆ

5. การสำรวจ

6. การวิจัย

กระบวนการพัฒนาชุมชน

4. หลักในการศึกษาชุมชน

1. ต้องศึกษา
ต่อเนื่องกันไป
ตลอดเวลา

2. ใช้วิธีการหลายๆ
วิธี

3. ใช้วิธี
วิทยาศาสตร์

5. สร้างความรู้สึก
และความสัมพันธ์อัน
ดีต่อผู้ที่ศึกษา

4. ใช้หลักฐาน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาชุมชน

1. ประเภทของปัญหาชุมชน

1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

2. ปัญหาด้านสังคม

3. ปัญหาด้านวัฒนธรรม

4. ปัญหาด้านการเมืองการปกครอง

5. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาชุมชน

2. ระดับของปัญหาชุมชน

1. ปัญหาที่เกิดจากความต้องการที่แท้จริง

2. ปัญหาที่เกิดจากความต้องการที่มีความรุนแรงน้อยลงมา

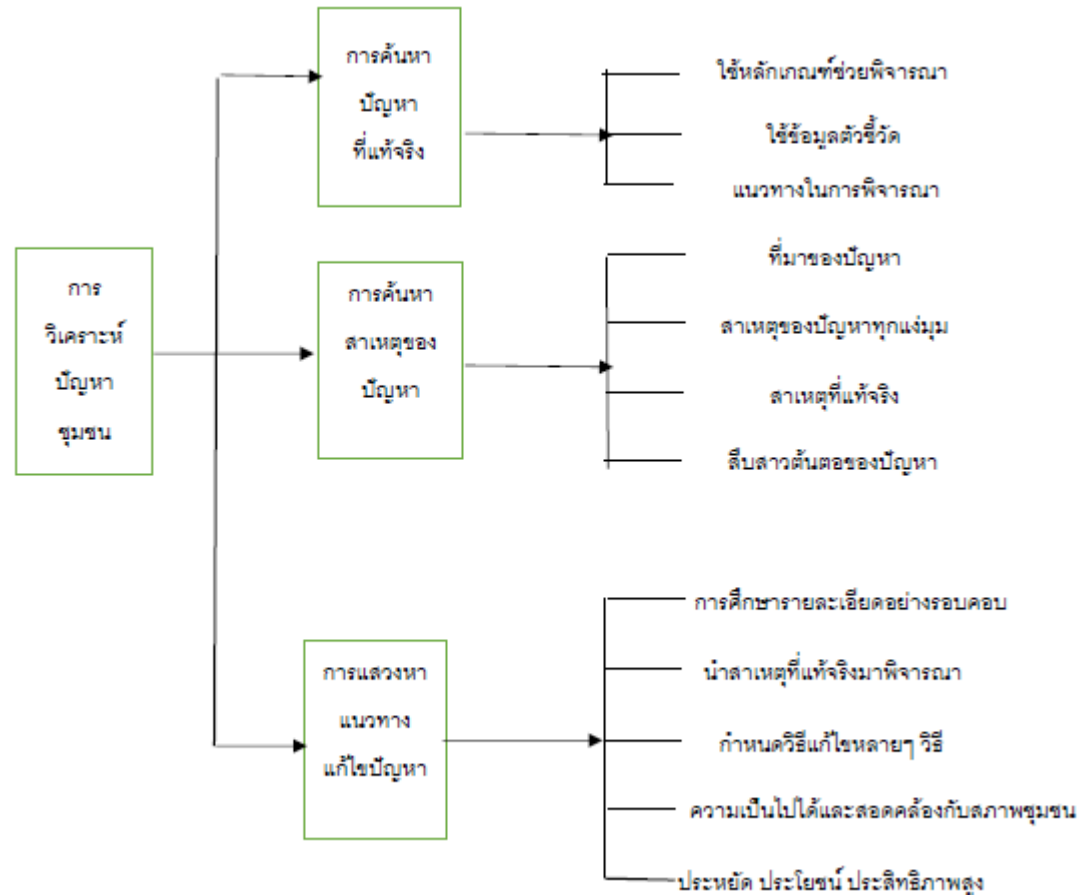
3. ปัญหาที่เกิดจากความต้องการที่ประชาชนไม่รู้สึกรู้สึกร้อน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาชุมชน

3. ขั้นตอนของการวิเคราะห์ปัญหาชุมชน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาชุมชน

4. ประโยชน์ของการวิเคราะห์ปัญหาชุมชน

1. เป็นแนวทางในการพิจารณาแก้ไขปัญหาแต่ละปัญหา ตามขีดความสามารถของชุมชน

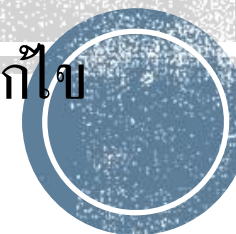
2. ทำให้ทราบว่าปัญหาใดแก้ไขได้ง่าย ปัญหาใดแก้ไขได้ยาก สามารถเลือกดำเนินการได้

ก่อนหลังตามลำดับ

3. เป็นการเตรียมการสำหรับการแก้ไขปัญหาไว้ล่วงหน้า ทำให้การดำเนินการแก้ไข

ปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง

กระบวนการพัฒนาชุมชน

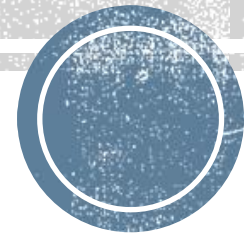
❖ ขั้นตอนที่ 3 การจัดลำดับปัญหาและความต้องการของชุมชน

1. แนวทางในการจัดลำดับปัญหาและความต้องการของชุมชน

1. ปัญหาที่ชุมชนส่วนรวมได้รับความเดือดร้อนมากที่สุด

2. ปัญหาที่เมื่อแก้ไขแล้วนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอื่น ๆ

3. ปัญหาที่อยู่ในขีดความสามารถของประชาชนที่จะแก้ไขได้

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดลำดับปัญหาและความต้องการของชุมชน

2. ประโยชน์ของการจัดลำดับความต้องการและปัญหาชุมชน

1. ทำให้ทราบว่าปัญหาใดชุมชนเดือดร้อนมากที่สุด

2. ในชุมชนจะประสบปัญหามากมายหลายปัญหา

3. ทำให้ทราบถึงความเกี่ยวพันกันของแต่ละปัญหา

4. เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาทั้งหมดของชุมชนได้เป็นอย่างดี

กระบวนการพัฒนาชุมชน

❖ **ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน**

1 ความหมายของการวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน

การวางแผนและการวางโครงการในงานพัฒนาชุมชน หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับ กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินการบริหาร และกำหนดวิธีทางสำหรับปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีการลำดับความคิดในการดำเนินงานที่จะต้องปฏิบัติร่วมกันว่า ควรจะทำอะไร เมื่อไร ใครเป็นผู้ทำ ทำที่ไหน ทำไมจึงเลือกวิธีดำเนินงานเช่นนั้น ตลอดจนการ ฝึกอบรมให้ประชาชนได้เข้าใจวิธีการจัดสรรมอบหมายงาน ให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทราบบทบาท และหน้าที่ของแต่ละคน แต่ละกลุ่ม ทั้งยังเป็นการคาดการณ์ว่าในอนาคตควรจะดำเนินงาน อย่างไม่ได้อีกด้วย

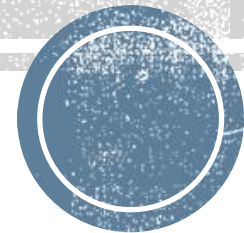
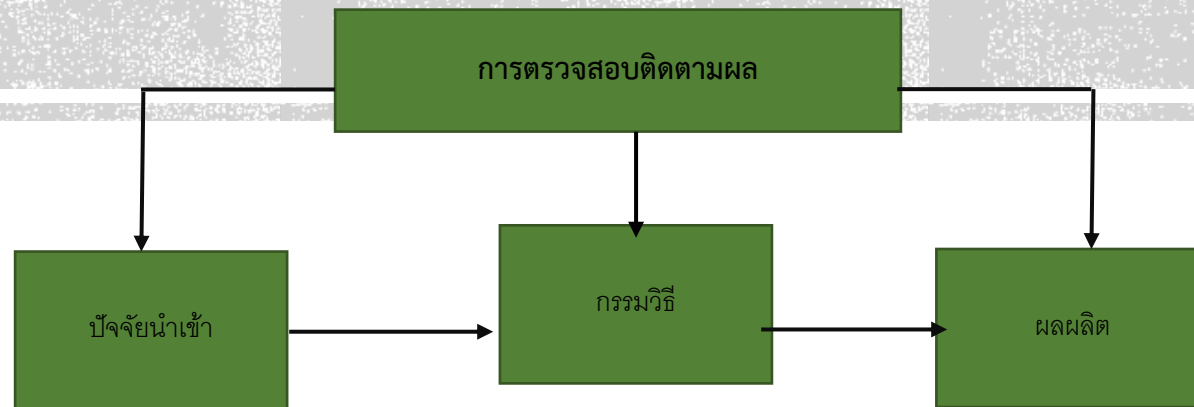

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน

2. ลักษณะของการวางแผนและโครงการในการพัฒนาชุมชน

1. มีลักษณะเป็นระบบ ประกอบด้วยปัจจัยที่นำเข้าไป (Input) เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานกรรมวิธี

กระบวนการพัฒนาชุมชน

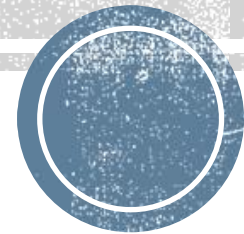
ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน

2. ลักษณะของการวางแผนและโครงการในการพัฒนาชุมชน

2. ต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหา

3. มีการวางกรอบงานในอนาคต

4. เป็นงานที่ริเริ่มหรืองานพัฒนา

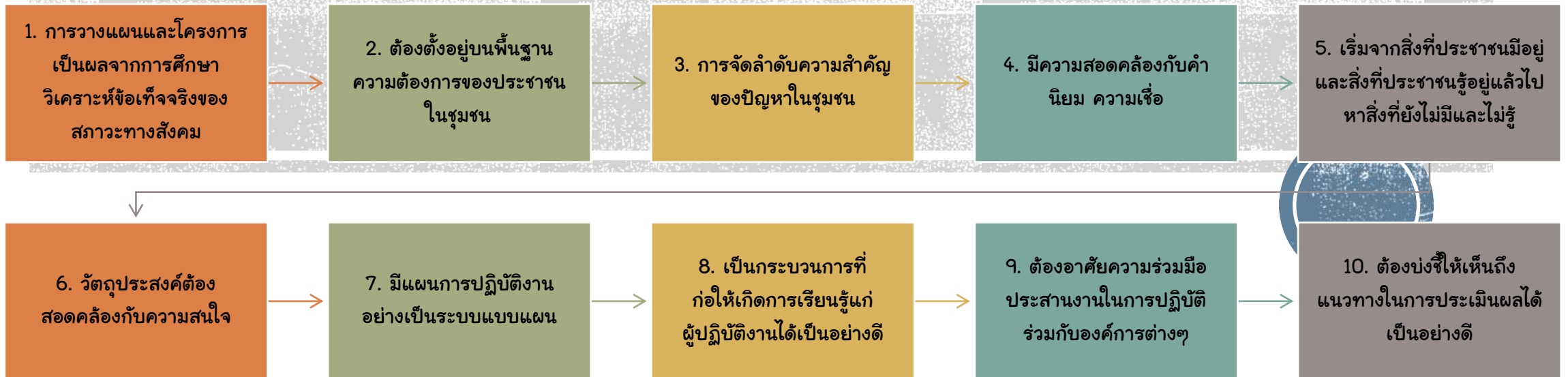

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน

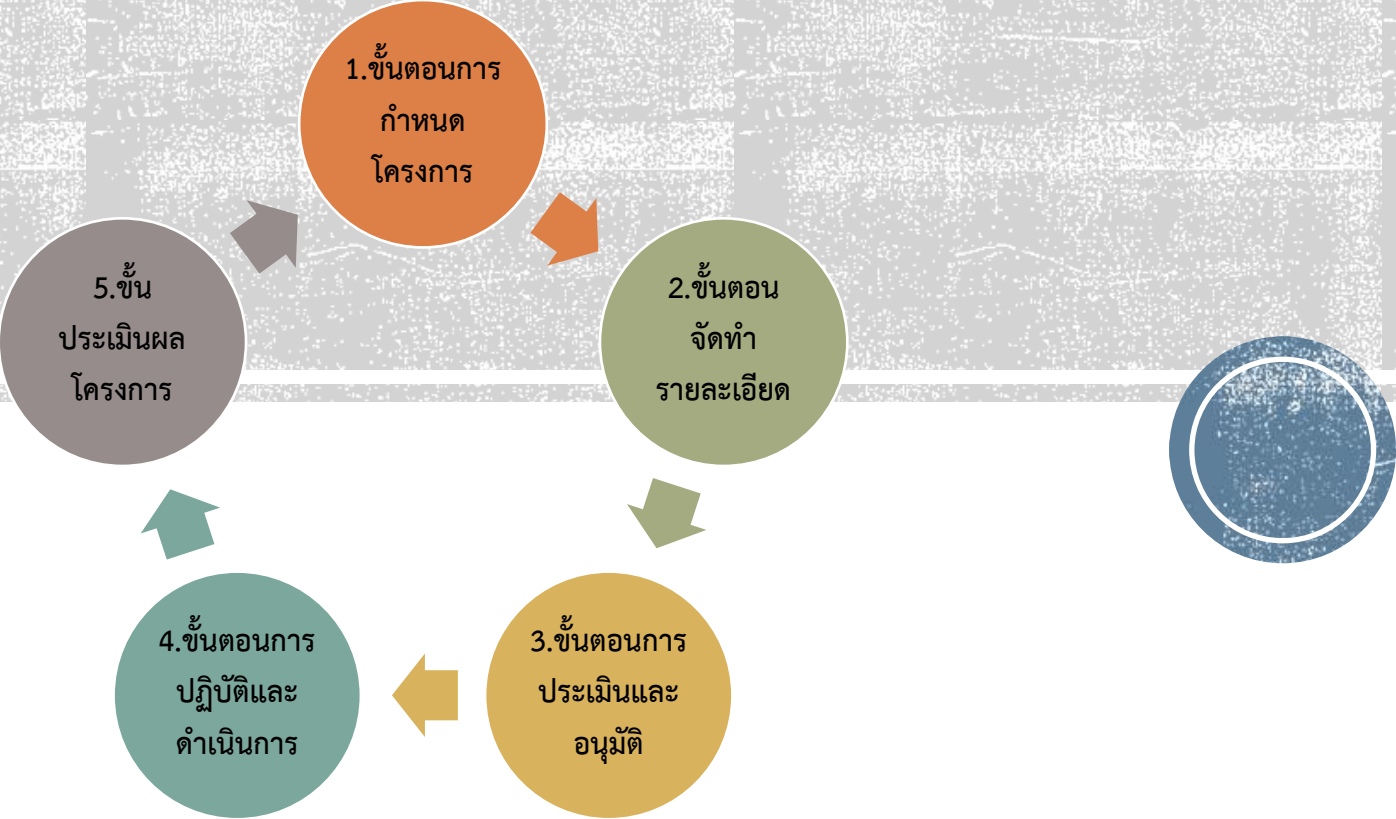
3. หลักในการวางแผนและโครงการในงานพัฒนาชุมชน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน

4. ขั้นตอนในการวางแผนและโครงการในงานพัฒนาชุมชน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

1. ขั้นตอนการกำหนด
โครงการ

ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน

4. ขั้นตอนในการวางแผนและโครงการในงานพัฒนาชุมชน

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน
และปัญหาต่างๆ

2. การรวบรวมข้อมูลให้
ได้มากที่สุด

3. การคัดเลือกปัญหาเพื่อ
จัดทำโครงการ

4. การค้นหาสาเหตุและ
กำหนดวิธีแก้ไขปัญหา

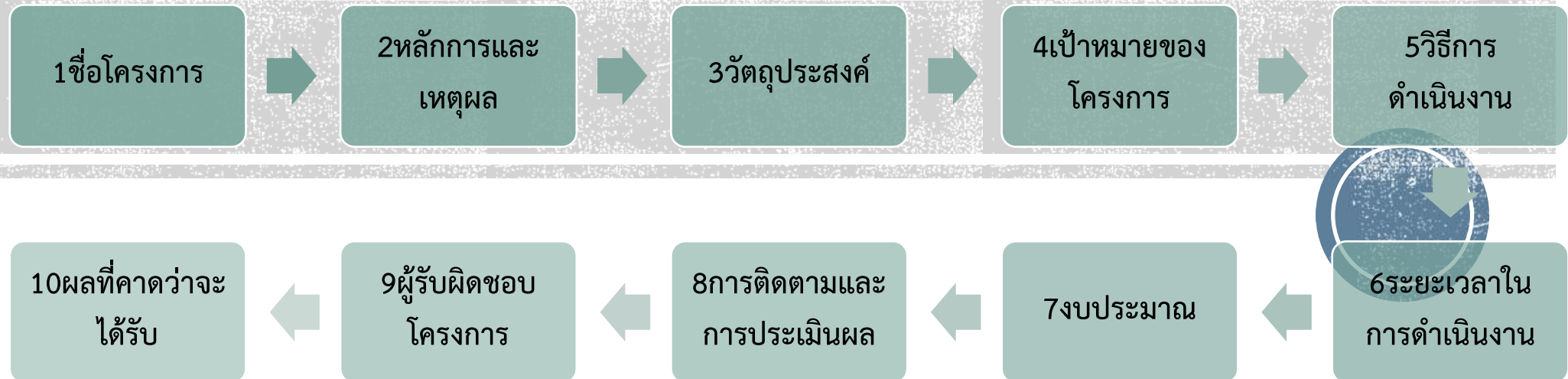
5. การวิเคราะห์ทางเลือกที่
จะแก้ไขปัญหา

กระบวนการพัฒนาชุมชน

2 ขั้นตอนจัดทำ
รายละเอียด

ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน

4. ขั้นตอนในการวางแผนและโครงการในงานพัฒนาชุมชน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน

4. ขั้นตอนในการวางแผนและโครงการในงานพัฒนาชุมชน

1. มีประโยชน์ต่อประชาชน
2. มีความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน
3. ถูกต้องตามหลักการพัฒนาชุมชน
4. ถูกต้องตามหลักและวิธีการวางแผนและโครงการ

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน

4. ขั้นตอนในการวางแผนและโครงการในงานพัฒนาชุมชน

4. ขั้นตอนการปฏิบัติ และดำเนินการ

เป็นการนำแผนและโครงการที่
ได้ระบออนุมัติแล้วไปปฏิบัติและ
ดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและ
พัฒนาชุมชน

5. ขั้นตอนประเมินผล โครงการ

เป็นการประเมินเพื่อทราบถึง
ความสำเร็จ ปัญหา และ
อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากโครงการ
พัฒนาชุมชน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน

6. เทคนิคในการวางแผนและโครงการแบบมีส่วนร่วม

1. กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม

2. กระบวนการระดมพลังสร้างสรรค์ชุมชน

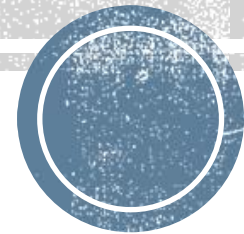
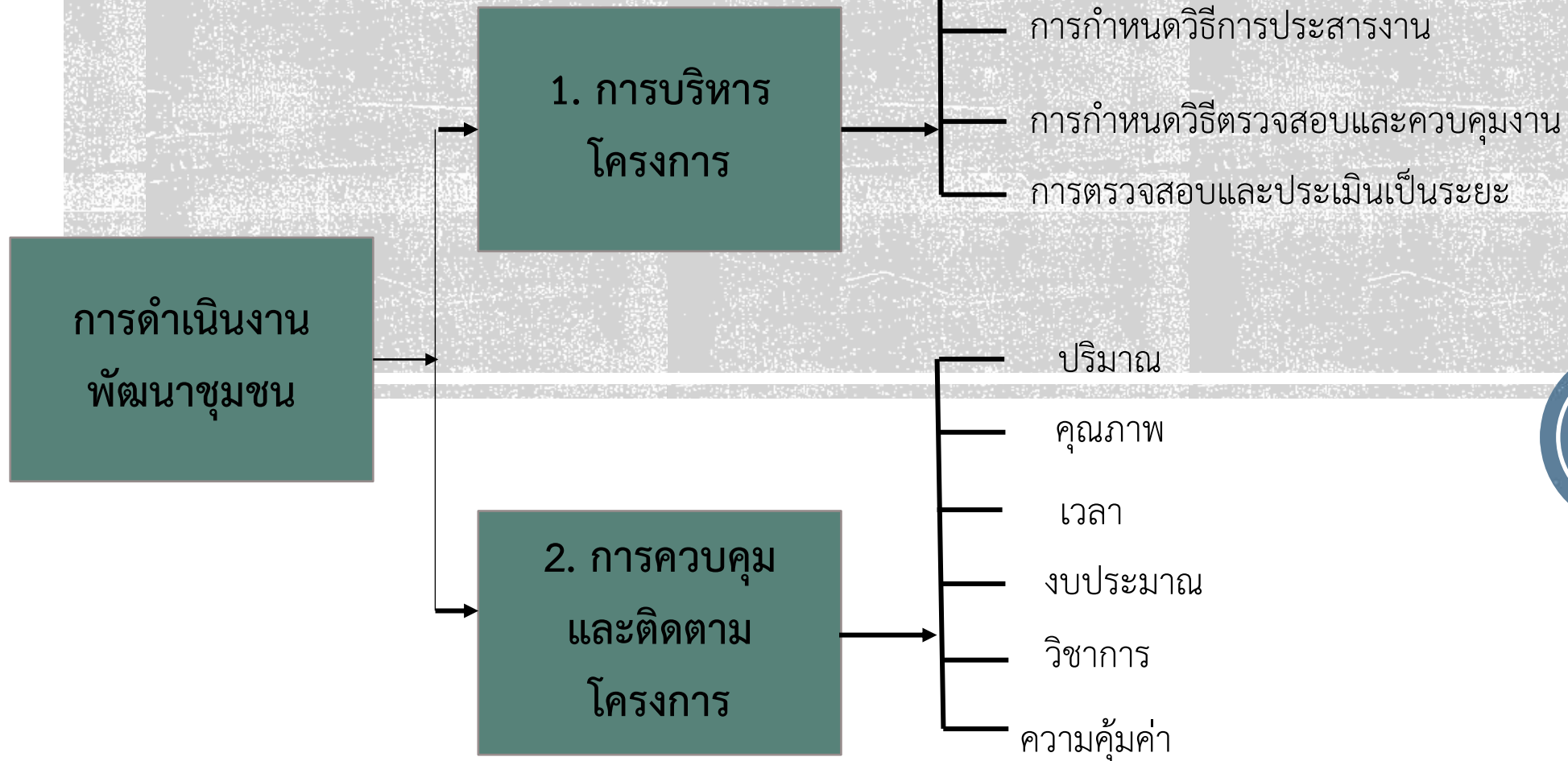
3. กระบวนการสร้างอนาคตร่วมกัน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

❖ ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินงานพัฒนาชุมชน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินงานพัฒนาชุมชน

3.เครื่องมือ
สำหรับ
การควบคุม
และ
ติดตาม
โครงการ

รายงาน อาจจะเป็นการรายงานด้วยวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษร

แผนภูมิ

แผนงาน เป็นการวางกรอบของการปฏิบัติงานที่แน่นอน

การตรวจงาน เป็นการเอาใจใส่

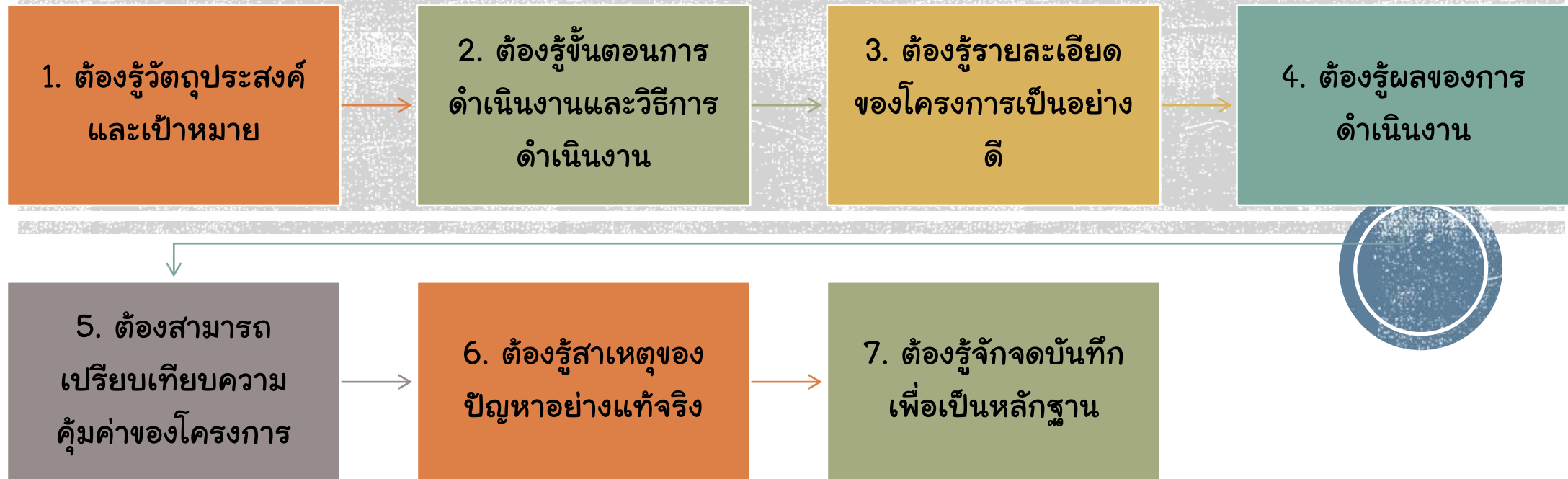
ระเบียบข้อบังคับและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 5 การดำเนินงานพัฒนาชุมชน

4. แนวทางสำหรับการควบคุมและติดตามโครงการ

กระบวนการพัฒนาชุมชน

❖ ขั้นตอนที่ 6 การประเมิน

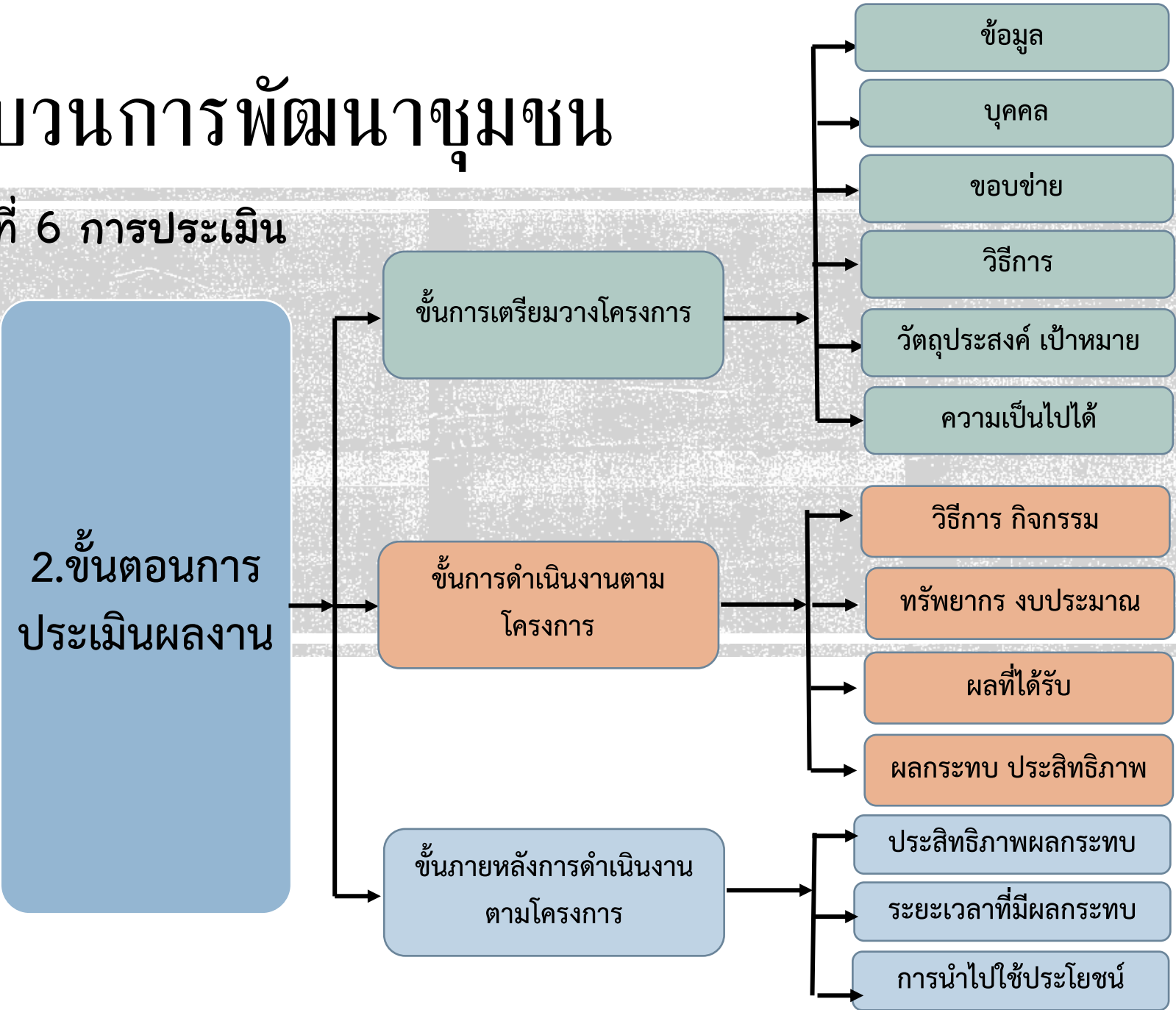
1.ประเภทของการประเมินผลงาน

1.การประเมินเชิงปริมาณ

2.การประเมินผลเชิงคุณภาพ

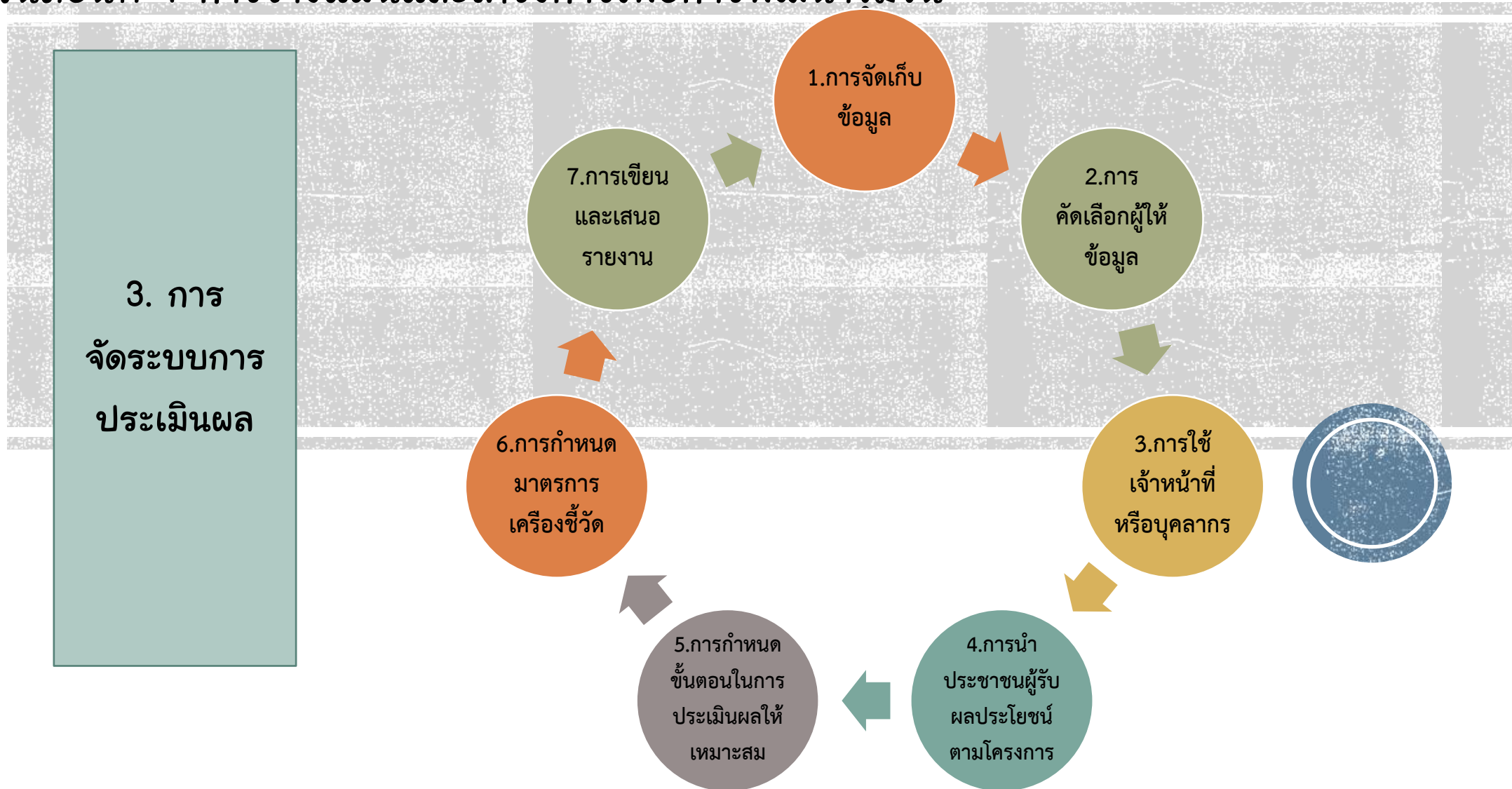
กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 6 การประเมิน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลงาน

4. ประโยชน์
ของการ
ประเมินผลงาน

ทราบสภาพต่างๆ ของการดำเนินงาน

ทราบข้อดีของการดำเนินงาน

ทราบถึงข้อบกพร่องของการดำเนินงาน

ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เกิดความประหยัดในการจัดทำโครงการ

ทำให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานอย่างรอบครอบ

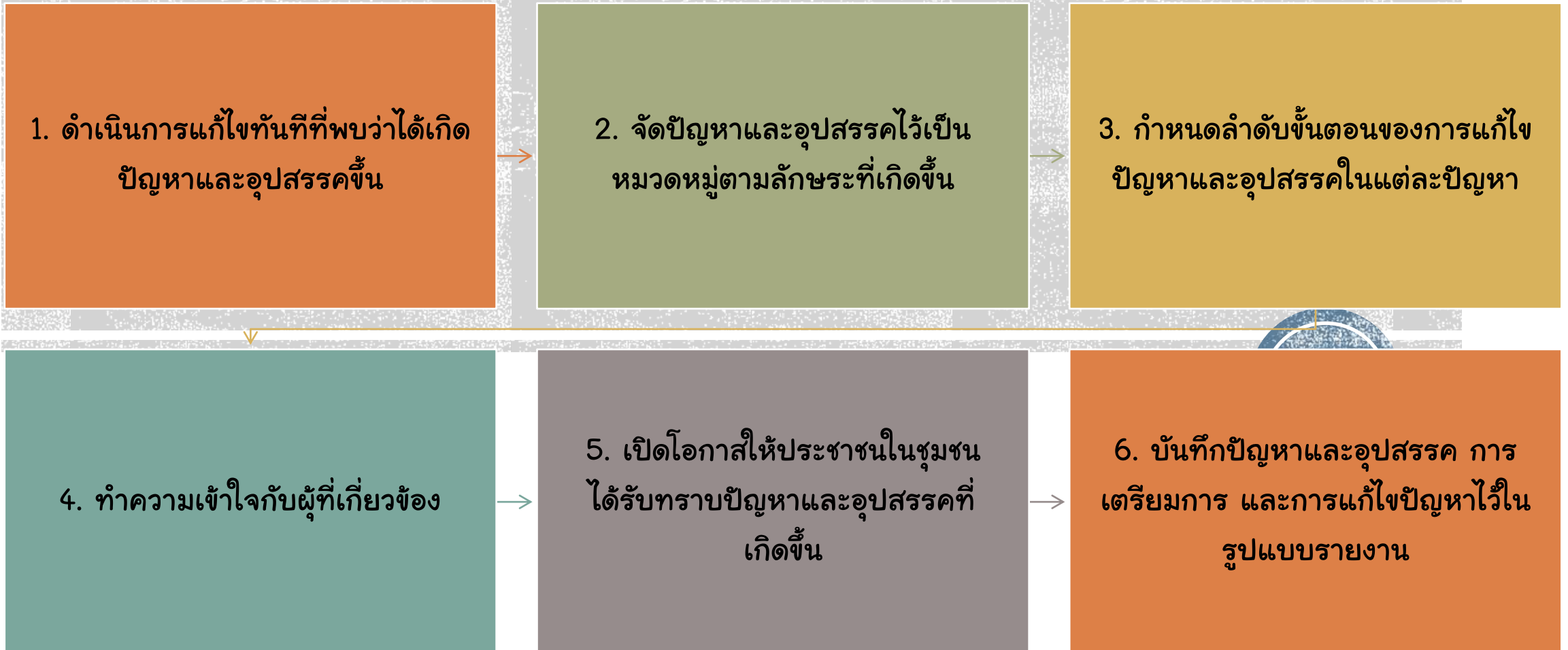
ช่วยในการขอความสนับสนุนช่วยเหลือ

กระบวนการพัฒนาชุมชน

❖ ขั้นตอนที่ 7 การทบทวนเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

สรุป(ฉบับย่อ)
กระบวนการพัฒนาชุมชน

